

Siyasi Parti Gençlik Organizasyonlarındaki Bireysel Narsizm Üzerine Bir Araştırma*

A Study On Individual Narcissism In Political Party Youth Organizations

ÖZET

Bu çalışmada literatürde sıklıkla incelenen bireysel narsizm kavramı, siyasi partilerin gençlik organizasyonları düzeyinde araştırma konusu yapılmıştır. Siyasi alanın toplumlara harekete geçirebilme özelliği bilinmektedir. Bireysel narsistik özelliklerin yıkıcı etkilerinin toplumsal alana sirayet etmesini önlemek ve farkındalık kazandırmak istikametinde, siyasi parti gençlik organizasyonlarındaki bireysel narsizm eğilimlerine ilişkin çıkarımlar yapmak araştırmanın temel amacıdır. Nicel araştırma yöntemi izlenerek Sakarya ve Kocaeli illeri kapsamında gerçekleştirilen çalışmada, 324 siyasi parti gençlik organizasyonu üyesi katılımcıdan alınan anlamlı veriler analiz edilmiş ve siyasi parti gençlik organizasyonu üyelerinde bireysel narsizm eğilimlerinin bulunduğu aynı zamanda siyasi partiler düzeyinde de bireysel narsizm eğilimleri noktasında anlamlı farklılıkların görüldüğü, söz konusu farklılıkların bireysel narsizmin farklı alt boyutlarından (sömürücülük, hak iddia etme ve kendine yeterlik) kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bireysel Narsizm, Siyasi Partiler, Patolojik Narsizm, Siyasi Parti Gençlik Organizasyonları

ABSTRACT

In this study, the concept of individual narcissism, which is frequently examined in the literature, was investigated at the level of youth organizations of political parties. The ability of the political sphere to mobilize communities is known. In order to prevent the destructive effects of individual narcissistic traits from spreading to the social sphere and to raise awareness, the main purpose of the research is to make inferences about individual narcissism tendencies in political party youth organizations. In the research conducted within the scope of Sakarya and Kocaeli provinces by following the quantitative research method, the meaningful data obtained from 324 political party youth organization members were analyzed and it was determined that there were individual narcissism tendencies in the members of political party youth organizations, and at the same time, significant differences were observed at the level of political parties in terms of individual narcissism tendencies, and these differences were caused by different sub-dimensions of individual narcissism (exploitation, claiming rights and self-sufficiency).

Keywords: Individual Narcissism, Political Parties, Pathological Narcissism, Political Party Youth Organizations

GİRİŞ

Narsizm kavramı son 30 yılın özellikle psikoloji alanının en çok işlenen konusudur. (Ozan, vd., 2008). Narsizm kavramının sadece birey düzleminde görülen yansımaları değil aynı zamanda toplumsal etkileri de oluşabilmektedir. Narsizm sözcüğünün temelinde; kendine âşık olma hali, kendini büyük görme ve bireyin kendisine arzu duyması gibi anlamlar bulunmaktadır. Narsizmin alan yazında çoğunlukla normal ve patolojik yönüyle incelendiği görülmektedir. Birey bazı durum ve zamanlarda kendisini büyük görme ya da kendine âşık olma halini yaşarken çevresindeki diğer kişilerin de buna riayet etmesini beklemektedir, bu durum nihayetinde kişinin benliğine karşı duyarlılığını arttırmakta bir bakıma psikiyatrik bir vakaya konu olma potansiyelini gösterebilmektedir (Seward, 2007). Diğer yandan patolojik narsistlerin hareket noktaları, kişilerin kendisini abartılı sevmekten ziyade temelde kendisinden nefret etmesidir. Normal narsizm durumu ise bundan farklı olarak bireyin narsistik yanlarını içselleştirmesi ve bu özelliklerini içe dönük olarak bulundurmaya devam etmesi olarak aktarılmaktadır (Kernberg, 1975).

Bu çalışmada narsizmin potansiyel olarak bireysel alandan organizasyonlara, nihayetinde topluma sirayet edebilecek olumsuz yönlerinin belirlenmesi bağlamında; siyasi parti gençlik organizasyon üyelerinin bireysel narsizm seviyelerinin ne düzeyde olduğu araştırılmaktadır. Bu istikametle Sakarya ve Kocaeli illeri çerçevesindeki

Onur Şen¹
Hatice Sarıaltın²

How to Cite This Article

Şen, O. & Sarıaltın, H. (2024).
“Siyasi Parti Gençlik Organizasyonlarındaki Bireysel Narsizm Üzerine Bir Araştırma”
International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:10, Issue:11; pp:1958-1969. DOI:
<https://doi.org/10.5281/zenodo.14218199>

Arrival: 15 July 2024

Published: 26 November 2024

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

* Bu çalışma ilk yazarın yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

¹ Öğr. Gör., Kırklareli Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler, Kırklareli, Türkiye. ORCID: 0000-0002-2278-4235

² Dr. Öğr. Üyesi, Sakarya Üniversitesi, Sapanca Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Bölümü, Sakarya, Türkiye. ORCID: 0000-0003-1805-1685

ampirik çalışmada siyasi parti gençlik organizasyonu üyelerinin bireysel narsizm eğilimlerini analiz etmek ve bireysel narsizm eğilimleri üzerine çıkarımlar yapmak amaçlanmaktadır. Araştırmada nicel araştırma yöntemi benimsenmektedir. Sakarya ve Kocaeli şehirleriyle sınırlandırılan çalışmada kolayda örneklem yöntemi kullanılmakta ve veriler anket aracılığıyla elde edilmektedir. Bireysel narsistik eğilimlerin ölçülebilmesi amacıyla literatürde sıklıkla kullanılan Narsistik Kişilik Envanteri (NKE-16) kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde tanımlayıcı ve tek yönlü ANOVA testleri gerçekleştirilmiştir.

NARSİZM KAVRAMI

Narsizm birçok disiplin özelinde çalışmalara konu edilmektedir dolayısıyla alanların farklılığı kavramın da farklı yönleriyle açıklanmasına bir yönüyle terimin muğlak kalabilmesine sebebiyet verebilmektedir. En basit tanımıyla narsizm, bireyin kendisini diğerlerine nazaran yüksekte görme, diğerleriyle iletişim kurma noktasında duygusal ilişkiden yoksunluk ve hayranlık beklentisinde olma hali, duygu durumu ve hatta kişisel bir bozukluk olarak görülebilmektedir (Masterson, 2006).

Kişisel bir bozukluk olarak da görülebilen narsizm, bireyin dünyanın kendisi etrafında döndüğünü sandığı ben merkezliyeti yüksek ve empatiden yoksunluk olarak da ifade edilebilmektedir (Ozan, vd., 2008). Aktarılan tanımlardan hareketle narsizm kavramının alan yazında yer alan tarihçesine bakmak kavramın bütüncül olarak değerlendirilmesi noktasında faydalı bir yaklaşım sağlayabilir; narsizm kavramının Yunan mitolojisinden hareketle ortaya çıktığı aktarılmaktadır. Efsaneye göre Narcissus göl kenarında gezinirken suyun yansımalarını fark etmiş ve yansıyan şeyin kendisi olduğu anlamıştır. Kendisine âşık olan Narcissus bu yansımaya sarılmak ister ve o esnada suda boğularak can verir (İlkay, 2002). Hikâyeden anlaşılacağı üzere narsizm kavramının bireyin kendine zarar verici mahiyette bir hayranlık olduğu ifade edilebilir. Narsistlerin kendi dünyalarında farklı bir fikriyatı içeren düşünce yapıları olabilir, onlar kendilerini gerçekte olduklarından daha başarılı, iyi, mükemmel ve daha birçok güzel sıfatla eş değer görebilirler. Söz konusu düşünce dünyası zihinlerinde sahnelenmektedir ve çoğu zaman onlar sahnede bulunan kendilerine bir tehdit geldiğinde ya da öyle hissettiklerinde savunma durumuna hızlıca geçebilmektedirler (Bolat, vd., 2016).

Narsist birey özellikle iletişim düşkünü bir tavırla hareket etmemesine rağmen bir hedefi olduğu takdirde bu hedef doğrultusunda etkileşimde bulunduğu insanları araç olarak kullanmaktan çekinmez. Diğerlerini araç olarak kullanmak onun için hedefin meşruluğuyla anlamlandırabilecek, kendince açıklamalarla aklanabilecek bir durumdur. Narsist bireylerin iletişim düşkünü olmadıkları bilinmektedir dolayısıyla söz konusu etkileşimler bir narsistin amaçları doğrultusunda kurulmuş araçsal etkileşimler olabilir. Amacın hasıl olmadığı bir durumda araçların vazifelerini doğru gerçekleştiremediklerini düşünerek bir nevi içsel savunmasında başarısızlığı bir başkasına yükleyerek onu kendisiyle ilgili olmayan araçlarla anlamlandırabilir. Narsist bireylerin iş tatmini, liderlik, motivasyon değerleri yapılan araştırmalarda diğerlerinden daha yüksek bulunmaktadır (Bolat, vd., 2016), bu durum hedeflerin başarılmasında narsistin üstün yönlerinden, başarısızlıkta ise araçların hatalarının öncelenmesinden kaynaklanabilir.

Narsizmi açıklayabilmek amacıyla Raskin & Terry (1987) çalışmasında birtakım boyutlar elde etmiştir. Çalışmada narsizm 7 boyuttan oluşmaktadır, boyutlar ve özellikleri aşağıda sıralanmıştır;

- ✓ Otorite: narsist bireyin hükmetme arzusu, sözünün geçerli olması, onun önemli biri olması ve haklılığı,
- ✓ Teşhircilik: gösteriş merakında olma, duygu durumunu kontrol edememe hali,
- ✓ Hak iddia Etme: empati noksanlığı
- ✓ Kendine Yeterlilik: başarı isteğinin olması, söz geçerliliği ve bağımlı olmama durumu
- ✓ Üstünlük: diğer bireylerin üzerinden kendini yukarıda görebilmek
- ✓ Sömürücülük: hasetlik etmek, diğer bireylerin aleyhine davranışlarda bulunarak uyum göstermemek
- ✓ Kendini beğenmek: bireyin başkaları tarafından da beğenildiği içsel olarak anlamlandırmasıdır (Raskin & Howard, 1988).

Narsist bireyler amaçları istikametinde başkalarını araç olarak kullanma eğilimindedir bu durum onların gerçek etkileşim ve iletişim kurmalarına engel bir durum olarak görülebilir. İletişim ya da etkileşim kurmak yerine sürekli olarak karşıdakilerinin aleyhine avantaj elde etme çabasıyla hareket eden narsist kişiler, sosyal çevrelerindeki bireylerin onları daha başarısız olan diğerleriyle kıyaslamasından zevk alırlar diğer yandan kendilerinden daha kıdemli ya da başarılı birisiyle kıyaslandıklarında ise bu durum onlara acı verir ve hasmane tutumları artar (Elliot & Trash 2001).

Narsistler iş hayatında zor görevlere aday kişilerdir, onlar zoru başararak görünür olmak isterler çoğu zaman stresli ve meşakkatli görevleri tercih ederek iş bitirici olarak da görülürler. Bir işin başarısız olma ihtimalinden çok onlar kendilerine duydukları güvenle başarılı olmayı bir motivasyon aracı olarak görebilirler, narsist olmayan bireylerde ise bunun tam tersi istikamette başarısız olma ihtimalini bazı durumlarda kendilerine duydukları güvenden daha önde görebilmektedir (Wallace & Baumeister 2002).

İşletmenin ya da herhangi bir örgütün başarılı olduğu durumlarda stresli görevleri taşıması dolayısıyla narsistin katkısı ortadadır fakat şirket ya da örgüt bir başarısızlıkla karşılaştığı taktirde yöneticiler tarafından gelen düzeltme, eleştiri ya da herhangi bir geri bildirim narsist birey hasmane bir tutumla karşılık verebilir, öngörülemez halleri dolayısıyla işletme yöneticileri için oldukça riskli olan bu senaryo işe alım süreçlerinde gerçekleştirilen kişilik testlerinin önemini ortaya koymaktadır. Burada narsistik kişilik sergileyen bireylerin başarı ya da başarısızlık durumlarında gösterebilecekleri muhtemel davranış veya tavırlar istikametinde organizasyon içi görevlerde tercih edilmemeleri makul bir seçenek olarak ortadadır (Yavuz, 2007).

Narsizmin sınıflandırmasıyla ilgili literatürde farklı çalışmalar görülmektedir, yukarıda aktarıldığı üzere iş yaşamında bazı özellikleri dolayısıyla organizasyonları başarıya götürmesi muhtemel narsist kişilerin diğer özellikleri itibariyle de risk taşıdıkları ortadadır. Birey yönünden ayrıcalıklı özellikleri dolayısıyla olumlu yanlarının incelendiği çalışmalar olduğu gibi narsizmin problem ve bozukluklarla açıklandığı çalışmalar da bulunmaktadır; bu iki yönlü araştırma skalasında narsizm, iyi yönleriyle normal narsizm, ve aksi yöndeki olumsuz özellikleriyle patolojik narsizm olarak aktarılmaktadır. Normal narsizmde farklı kişilerden gelen eleştiriler ya da düşünceler narsist bireyde öz saygı azalmasına neden olmaz, narsist burada gelen eleştiri ya da düşünceleri kullanmayarak kendi düşünsel dünyasıyla ilgilenir ve kendi öz saygısını bu tutumuyla bir bakıma beslemiş olur (Akhtar, 1989). Çevreden gelen pozitif dönütler hemen herkes için olumlu karşılanır, olumlu geri bildirimlerle aktarılmak istenen beğenilme gereksinimiyle ilişki dönütlerdir nihayetinde beğenilmek aslında narsistik bir ihtiyaç olarak olağan görülebilir. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde de aktarılan piramitte 3. ve 4. basamaklar ait hissetme, sevgi ve saygı ihtiyaçları olarak bilinmektedir esasında normal narsizmde açıklanmak istenen aitlik hissi, sevgi ve saygı ihtiyaçlarının tüm bireylere atfedilen özellikleri itibariyle olağan olmasıdır, olağandışı haller ise normal narsizmden farklı yönleriyle ayrılmaktadır (Spencer, 2001).

Patolojik narsizm, normal narsizmden daha farklıdır; birey açısından açık olarak ifade edilmemekle birlikte başkalarının görüş, duygu ve düşüncelerine muhtaçlık söz konusudur fakat bunun tersi istikamette narsist kişiler diğerlerine nazaran kendilerine çok güvenen, güçlü bir kişilik yapısı olarak görülmektedirler ve hatta umursamaz bile gördükleri ifade edilebilir. Aktarılanlardan hareketle patolojik narsistlerin kendinden emin görünmelerine rağmen başkalarına ihtiyaç duydukları, diğerlerinin düşüncelerine ihtiyaç duyan zayıf bir yapıyla hareket ettikleri anlaşılmaktadır bu kişilik yapısıyla patolojik narsistler, düşünsel dünyalarında onlarla ilgili yanlış ya da iyi olmayan bir eylemi başkalarına yansıtarak suçluyu çevresinde bulmaktadırlar (Kernberg, 1975).

Organizasyonlarda görev alan narsistlerin bazı durumlarda kendilerinden bile taviz vererek başarıya odaklandıkları görülmektedir. Bu kişiler, zekâları ve organizasyonlarda gösterdikleri üstün çaba ve becerileriyle diğer iş görenler nezdinde lider pozisyona getirilebilmekte ve hatta diğerlerinin örgütsel bağlılıklarını olumlu düzeyde etkileyebilmektedirler. Fakat sıralanan bu iyi özelliklerin tersi yönde özellikleri unutmamak gereklidir; narsistler diğer iş görenler üzerinde adaptasyon problemleri, baskı kurma davranışı, mobbing yapma, davranışlarını dikte etme gibi olumsuz halleri tecrübe ettirebilecek potansiyeldedirler bunlara ek olarak saldırgan bir strateji benimseyerek organizasyon ve içerisindeki bireylerin aleyhine hemen her türlü öngörülemez tehditle de karşılaşılabilir (MacDonald, 2014).

Organizasyonlardaki görevlerinde üst ve orta düzey pozisyonlarda bulunan yöneticilerin narsist kişilik özelliklerinde olmalı vahim bir durum olarak görülmelidir; onlar, altlarında görev yapan iş görenlerin davranışlarından çok kendi zihin dünyalarıyla uğraşmaktadırlar bu durum ise nihayetinde eşgüdümün sağlanamaması, teknik ve analiz gerektiren işlerde duygusal kararların alınması daha doğrusu bireyin içerisinde bulunduğu duygu durumuna göre bir karar alması durumlarını ortaya çıkartabilmektedir. Üst ve orta düzey pozisyonlarda bulunan narsist kişilerin duygusal yönlerle verilen kararları organizasyonun bütününe sirayet edebilecek irrasyonelliği taşımaktadır (Kemalgor & Zurada, 2007).

Narsizm bir birey seviyesinde görülebildiği gibi aynı zamanda grup seviyesinde de kendini gösterebilen, toplu halde teşekkül ederek davranışla kendini dışı vuran kolektif bir durum olarak da değerlendirilebilmektedir. Burada bireysel narsizm, bireyin kendisine dair abartılı bir görüşe sahip olmasıyla ilişkilidir; onlar diğerlerinden daha önde, akıllı, iyi özellikleriyle özel muameleyi hakkettiklerini düşünürler. Araştırmalara göre tüketim kültürü, kendini önemsemeyi ve bireyselliği dayatan özellikleriyle özellikle sosyal medya mecralarının insanların narsistik kişilik

eğilimlerini arttırdığını göstermektedir (Oğuz, 2016). Tıpkı bireysel narsizmde olduğu gibi bu durum kolektif olarak teşekkül eden toplu narsizmde de (grup narsizmde) tespit edilmektedir (Golec de Zavala, 2009).

Günlük yaşantımızda, rutinlerimizin arasında narsistlerle karşılaşabilmekteyiz, onlar da kurumlarda, arkadaşlarımızın arasında, hüküm giymiş bireyler arasında görülebilmektedir. Uzmanlar kişilik bozukluğu düzeyindeki hastalıkların tanımlanmasını belirli kriterleri taşımalarıyla tespit edebilmektedirler fakat topluluklar arasında radikal bir belirtisi ve fiziksel bir karşılılığı olmaması hasebiyle bu durum karmaşıklaşabilmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde 35.000 katılımcıyla gerçekleştirilen bir narsizm araştırmasında katılımcıların %6,2'sinde patolojik narsistik kişilik bozukluğunun olduğu tespit edilmiştir. Patolojik narsizmin toplumun genelinde artışa geçtiğini gösteren çalışmalar bulunmaktadır (Eddy, 2018).

Toplumda narsistik kişilik gibi patolojik bir bozukluğa meyledebilecek özelliklere sahip bireylere dönük bilgi eksikliği bulunmaktadır; işyerlerinde görülen mobbing, çalışanlar arası sorunların artması ve personel devir hızının yükselmesinin kaynağında bireysel anlamda görülen bir narsizm etkisi görülebilir. Günümüzün iş dünyası ve siyaset ortamında birçok narsistik eğilimi bulunan lider görülebilmektedir. 2008 yılında gerçekleştirilen bir araştırmada büyük buhran etkisinden hareketle çalışanlarına eziyet eden birçok narsistik yönetici tespit edilmiştir. Eğitim amacıyla toplumların narsistik kişileri nasıl tanıyacağı, patolojik yönünü nasıl tespit edeceğini açıklayan bilinçlendirme programlarının olması faydaya dönük faaliyetler arasında yer alabilir (Eddy, 2018).

TÜRKİYE'DE SİYASİ PARTİ GENÇLİK ÖRGÜTLERİ

Siyasi partilerin gençlik organizasyonlarında yer alan üyeleri, temsili demokraside çok sayıda görevi üstlenme kapasitesine sahip birer paydaş olarak partiler üzerinde yer alan ve önemi yadsınamaz oyuncularındır. Siyasi partilerin gençlik organizasyonu üyeleri, partilerinin toplumsal yönünü temsilen halktan oy talep etme görevlerini üstlenen görevliler olarak ifade edilebilir. Türkiye'de siyasi arenada parti ve toplum ilişkisi hep üst düzeydedir, bunun sebeplerinden biri partilerin temsil gücü yüksek üyelerden oluşturulması olarak kabul edilebilir (Boyras, 2009). Temsil gücü yüksek olan parti gençlik organizasyon üyelerini siyasi partiler sürekli olarak desteklemekte ve onlara ihtiyaç duymaktadırlar; partiler genellikle organizasyonun içerisine kayıt olarak süreçlerde görev alma dirayeti bulunan üyelerden belirli görevler talep ederler ve nihayetinde üyeler de aşağıda yer alan faaliyetleri üstlenerek partilerine hizmet etmektedirler:

- ✓ Bağışlar ve aidatlarla parti finansmanına katkı sağlamak
- ✓ Siyasi partinin kongre, toplantı ya da diğer organizasyonlarına katılarak karar alma faaliyetlerine katılım sağlamak
- ✓ Parti yerel organizasyonlarında bulunmak ve kurumsal yapıda yer almak
- ✓ Halkın taleplerini dinlemek ve seçimlerde görevlere katılım sağlamak

Bu görevlerin icrasına gençlik örgütü üyelerinin motivasyonunu olumlu etkileyen sebepler sıralandığında ise bunlar;

- ✓ Karar süreçlerine etki ederek partilerinde söz sahibi olmak
- ✓ Kariyer planlaması gerçekleştirmek
- ✓ İlişkiler vasıtasıyla bir nevi yatırımlar gerçekleştirmek
- ✓ Siyasi alanda yer alarak organizasyondaki önemli kişilerle görünmek ve toplum nezdinde kabulünü arttırmak şeklinde sıralanabilir (Baykal, 1970).

Türkiye'de siyasi alanda gençlerin faaliyetlere katılımları düşük görülmektedir; TÜİK verilerine göre genç nüfusa sahip olan bir ülke görünümünde olan Türkiye'de gençliğin oy verme davranışıyla siyasete katılım verileri istatistiki verilerde sırasıyla aktarılmaktadır. Buna göre 1999 yılında katılım %61, 2003 yılında katılım %53 2008 yılında %48, 2014 yılında ise %90 olarak görülmektedir. Oy verme davranışıyla siyasete katılım haricinde gençlik kollarına üyelikler vasıtasıyla organizasyonlarda görev alan bireylerin istatistiklerine göre; 1999 yılında katılım %10, 2003 yılında katılım %8, 2008 yılında %9, 2014 yılında ise %12 olarak saptanmıştır. Buradan hareketle geleneksel olarak oy verme yönüyle görülen yüksek istatistik, organizasyonlara katılım yönünde gençlik üyeleri özelinde oldukça düşük tespit edilmiştir. Gençlerinin siyasi katılımı arttırmaya dönük olarak çalışmalar gerçekleştirilmektedir (Çam, 2009).

Siyasi partilerin gençlik organizasyonlarına üye olma şart ve gereklilikleri parti tüzüklerince belirlenmiştir. Söz konusu gençlik organizasyon yapılanmalarına örnek olarak Türkiye'de seçimlerde en fazla oy almış olan

partilerden ilk olarak AK Parti, ikinci olarak Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) ve son olarak Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) tüzükleri incelenmiştir. Buna göre AK Parti tüzüğünde;

Siyasi parti gençlik organizasyon yapısında kadın kollarıyla birlikte ilerleyen bir yapı görülmektedir. AK parti tüzüğünde temelde gençlik organizasyonu 4. Alt bölümde yer almaktadır. 4. alt maddede “Gençlerin, güvensizlik duymadan gelişmiş, kalkınmış ve refah bakımından yüksek seviyede güvenli bir ülkenin gönüllüsü olma doğrultusunda motive olmalarını AK Parti önemsemektedir” İlgili madde haricinde 17. Tüzük maddesinde, AK Parti teşkilat yapılanmaları; belediye meclis grupları, genel merkezler gençlik grupları, il ve ilçe meclis grupları şeklinde aktarılmaktadır. Bununla birlikte teşkilat kademelerinin içerisinde kadın kolları ve gençlik kolları ile yurt dışı temsilcilerinin oluşturulabileceği ifade edilmektedir. Tüzüğün 83. Madde ve 2. fıkrasında aktarıldığı üzere parti üyeliği bulunan bireyler, 30 yaşını geçmemeleri durumunda gençlik kollarına da kaydedilmektedir. Gençlik kolları üyeleri için diğer üyelerden farklı bir statü değerlendirilmektedir. 30 yaşından önce üye olan kişiler yaşını doldursalar dahi dönem sonuna kadar gençlik kolu üyesi olarak kabul edilmektedirler (AkParti, 2016).

Cumhuriyet Halk Partisi tüzüğünde 2012 yılında gerçekleştirilen olağanüstü kurultayda alınan kararla gençlik kolları ve onların yardımcı organları partinin ana organlarına eklenmiştir. AK Parti yapılanmasından farklı olarak Cumhuriyet Halk Partisi tüzüğünde, gençlik kolları kadın kollarıyla birlikte tasarlanmamış asli organ olarak kabul edilmiştir. Gençlik kollarının partinin asli organlarından biri olarak kabul edilmesi parti üyeleri için politik alanda motive edici bir faktör olarak kabul edilebilir (Kömürcü, 2014). AK Parti tüzüğünde gençlik kolu başkanlarının, il, ilçe, belde ve organizasyonlardaki toplantılara dahil olmakla birlikte oy haklarının olmaması durumu Cumhuriyet Halk Partisi’nde de görülmektedir. Aynı zamanda Cumhuriyet Halk Partisi teşkilatlarında yer alan gençlik kurullarıyla ilgili olarak 2012’ de gerçekleştirilen kurultayda üyelerin haklarıyla ilgili olarak düzenlemeler yapılmıştır ilgili hakların görece azaltıldığı görülmüştür (CHP, 2012).

Cumhuriyet Halk Partisi gençlik kollarına üye olma şartı 30 yaşını aşmamış olmak olarak ifade edilmektedir. Gençlik kolları iki yılda bir kongreleri toplar ve ilçe, belde ve il başkanları ile yardımcıları, saymanlarını seçerler. Parti temsilciğinin bulunduğu her yerde bütçenin %10’u gençlik kolu ve oluşumlarına aktarılma zorunluluğu bulunmaktadır. Gençlik kolları için harcamaların belirlenmesi ve bunların tasnif edilmesi işlemleri ilçe ve il saymanıyla genel merkez için genel başkan yardımcısı görevlendirilmiştir. Tüzüğün 43. Maddesinde geçen haliyle sıralı şartlar yan kol üyeleri için de uygulanmaktadır (CHP, 2012).

MHP gençlik kollarıyla MHP kadın kolları parti organizasyonu içerisinde yan kuruluşlar olarak kabul edilmektedir. Gençlik organizasyonları merkez yönetim kurul kararlarıyla merkezi Ankara’da bulunmak şartıyla ilçe, il ve beldelerde kuruluş gerçekleştirilebilmektedir. Yönetmeliklerle kadın kolları ve gençlik kollarının teşkilat yapılanması ve bunlarda yer alacak organların yetki ve sorumlulukları belirlenmektedir. Uluslararası veya Türkiye gündemiyle ilgili olarak değerlendirmeler yapmak, problemlerle alakalı olarak çözüm önerileri geliştirmek, parti gençlik yapılanmalarında yer alan organizasyonlarında eğitimler gerçekleştirmek, kadro yapısını belirlemek ve yetiştirmek amacıyla parti genel merkezinde strateji geliştirme merkezi ve parti okulu kararıyla kurulabilmektedirler (MHP, 2009).

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmada nicel araştırma yöntemi benimsenmiştir.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Narsizm konusu uluslararası ve ulusal literatürde birçok kez araştırma konusu olmuştur fakat gerçekleştirilen araştırmalarda Türkiye’de siyasal düzlemi içeren yönüyle bireysel narsizmi konu alan araştırmalarda sınırlılık gözlemlenmektedir. Buradan hareketle alan yazında siyasal partiler düzleminde bireysel narsizmin konu edilmiş olması konuyu özgün ve önemli kılmaktadır. Siyasi alan kitleleri harekete geçirebilecek bir potansiyele haiz olması dolayısıyla narsizmden kolektif yönde olumsuz etkilenebilme mahiyeti taşımaktadır. Bu açıdan kamu kurumları ve çatı kuruluşlar düzeyinde bireysel narsizmin olası etkilerini duyurmak çalışmanın pratik katkısını oluşturmaktadır.

Araştırma bağlamında;

- ✓ Siyasi parti gençlik organizasyonları üyelerinin bireysel narsizm eğilimlerini analiz etmek ve bu eğilim farklılıklarını ortaya koymak
- ✓ Narsizm eğilimi saptanan siyasi parti gençlik organizasyonunu üyelerinin narsizm alt boyutlarına göre analiz etmek ve ilgili boyutlarla alakalı farklılıkları ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Bireysel narsizm sosyal yapı ve kurumların yapılanmalarında olumsuz sonuçlar oluşturmaya haiz bir olgu olması dolayısıyla önem teşkil etmektedir. Bu açıdan siyasi parti liderleri ve yöneticilerinin bireysel narsizmi siyasal alan

istikametinde incelemeleri bu bağlamla konuyu araştıran çalışmaları dikkate alarak organizasyonlarının uygulama, seçim ve süreçlerinde değerlendirmeleri; partiyle birlikte toplumun lehine oluşturacak sonuçları oluşturabilir ve fayda potansiyeli yüksek yönüyle kitlelerini etkileyebilir.

Araştırma Kapsam ve Kısıtları

Araştırmada veri toplama aşamasında anketler, Sakarya ve Kocaeli illerinde faaliyetlerini sürdüren siyasi parti gençlik organizasyonlarına üye kişilere uygulanmıştır. Araştırma kapsamında yer alan haliyle AK Parti, CHP, MHP harici üyelere DİĞER olarak araştırmada yer verilmiştir. Diğer yandan siyasi alanın sirayet ettiği bağlamın olası olumsuz etkileri münasebetiyle araştırma katılımcılarının bazıları anketlerdeki sorularla ilgili tedirginliğini belirtir sorular yöneltilmişlerdir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Sakarya ve Kocaeli şehirlerinde faaliyetlerini sürdüren parti gençlik organizasyonlarına üye bireyler oluşturmaktadır. Fakat araştırma evreninin tamamına ulaşmanın imkansızlığı dolayısıyla araştırma örnekleme, kolayda örneklem seçim yöntemiyle belirlenen 350 siyasi parti gençlik organizasyonu üyesi olarak belirlenmiştir. Örneklem büyüklüğünün tespit edilmesine dönük olarak Comrey ve Lee (1992) 50 kişinin çok az, 100 kişinin az, 200 kişinin orta 300 kişinin iyi, 500 kişinin çok iyi, 1000 kişi ve üstünün mükemmel olduğunu aktarmaktadır. Tlzumb faktör analizi için 300 anket ortalamasının yeterli olduğunu ifade etmektedir (Tabachnich ve Fidell, 2007). Bununla birlikte anket ifade sayısının 10 katının örneklem sayısı yönünden yeterliliğini bildiren görüşler bulunmaktadır. Araştırmada kullanılan ankette yer alan ifade sayısının 27 olduğu saptanmıştır buradan hareketle örneklem büyüklüğü için asgari 270 (27x10) anket yeter sayısı hedeflenmiştir. Araştırma anketiyle 350 kişiye ulaşılmış olup anketlerin incelenmesi neticesinde 324 anketin değerlendirmeye kabul edilebilecek düzeyde olduğu görülmüştür.

Narsistik Kişilik Envanteri

Alan yazında bireysel narsizmi konu alan araştırmalarda çoğunlukla tercih edilen Narsistik Kişilik Envanteri (NKE-16)'nin (Ames, Rose ve Anderson 2006; Atay, 2009) kullanılması uygun bulunmuştur. Ames, Rose ve Anderson (2006) tarafından 16 madde geliştirilmiş olan ölçek 2'li derecelendirme yapılarak puanlandırılmaktadır. Atay'ın (2009) Türkçe 'ye uyarlanan çalışmasında ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,657 olarak saptanmıştır. Ölçeğin Türkçeye uyarlanmış versiyonunda açıklayıcı faktör analizi sonuçlarına göre orijinal forma benzer biçimde tasarlanan boyutlar görülmektedir. Bu boyutlar: kendine yeterlik, sömürücülük, hak iddia etme, otorite, üstünlük ve teşhirciliktir. Boyutlar toplam varyansın %60,8'ini açıklamaktadır (Atay, 2009;; Güngör ve Selçuk, 2015). NKE-16 ölçeğinde yer alan 16, 14, 11, 9, 8, 6, 3,1 no'lu maddelerdeki 1. Satırda yer alan ifadeler ve 15, 13, 12, 10, 7, 5, 4,2 numaralı maddeler narsizmle ilgili tutarlılık göstermektedir (Güngör ve Selçuk, 2015). Araştırma ölçeğinde katılımcılar için bir narsistik ve bir narsistik olmayan ifadeye yer verilmiştir. Narsistik cevap için 1, narsistik olmayan cevap için ise 0 puanı verilmektedir. NKE-16 narsistik kişilik eğilimlerini ölçmektedir. Raskin ve Terry (1988) tarafından geliştirilmiş olan bir diğer ölçekle yüksek korelasyon göstermektedir (Golec de Zavala, 2009).

32 ifade bulunan NKE-16'de 16 ifade narsizmi pozitif puanlamaktadır. Araştırma katılımcılarının kendilerine yakın bulunduğu şıkkı işaretlemesi istenmiştir. Seçilen ilgili şıkların toplam puanından kişinin bireysel narsizm puanının saptanması hedeflenmiştir. NKE-16 Teşhircilik, sömürücülük, hak iddia etme, üstünlük, kendine yeterlik ve otorite olmak üzere 6 alt boyutun toplam değeriyle bireyin bireysel narsizm puanı hesaplanabilmektedir (Atay, 2009).

NKE-16'da;

- ✓ 1,3, 16. ifadeler üstünlük alt boyutu
- ✓ 2, 7, 11. ifadeler teşhircilik alt boyutu
- ✓ 4,12. ifadeler otorite alt boyutu
- ✓ 8, 13, 15. ifadeler kendine yeterlik alt boyutu
- ✓ 6, 10. ifadeler hak iddia etme alt boyutu
- ✓ 5, 9, 14 ifadeleriyle sömürücülük alt boyutu ölçülmektedir.

Analizler

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Anketlerle toplanan verilerin analizi IBM SPSS Statistics 20 programıyla gerçekleştirilmiş olup program aracılığıyla frekans analizleri, T-testi ve ANOVA testi kullanılmıştır. Araştırmada yer alan değişken sayısının 2'yi geçmediği durumda T- testi, 2'den fazla olduğu durumda ise gruplar arasında bir analiz gerekli olduğundan ANOVA testi gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Hipotezleri

Araştırma amacı istikametinde test edilen hipotezler sıralanmıştır. Bunlar;

H1: Siyasi parti gençlik organizasyonlarında bireysel narsizm eğilimi görülmektedir.

H2: Siyasi parti gençlik organizasyonlarına üye olan bireyler, partiler bazında bireysel narsizm düzeyleri açısından farklılık göstermektedir.

ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Araştırma kapsamında ankette yer alan soru ve değişkenlerin frekansları alınarak NKE-16'ne ilişkin veri ve analizler aşağıda açıklanmış ve tablo haline getirilmiştir.

Geçerlilik Analizi

Narsistik Kişilik Envanterinin (NKE-16) geçerliliğine dönük olarak faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Salim Atay'ın (2009) "Narsistik Kişilik Envanterinin Türkçeye Standardizasyonu" isimli çalışmasında açıklayıcı faktör analiz sonuçlarına göre değişken ve soruların orijinaliyle uygun bir biçimde 6 faktöre dağıldığı görülmektedir. Çalışmada faktörlerin toplam varyansı açıklama düzeyi %60,8'dir. Bu çalışmada gerçekleştirilen faktör analizi sonuçlarıyla Salim Atay'ın (2009) faktör analizi paralellik göstermektedir. Çalışmada gerçekleştirilen faktör analizi sonucunda faktörlerin varyansı açıklama düzeyi %62,1 olarak saptanmıştır. Araştırma örneklem yeterliliğini analiz etmek amacıyla Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) analizi yapılmıştır. Buna göre KMO değeri 0,627 olarak bulunmuş olup örneklemin orta derecede yeterlilik gösterdiği tespit edilmiştir.

Güvenirlilik Analizi

Araştırma kapsamında güvenirlik analizi gerçekleştirilmiştir. Güvenirlik analizinde Alpha değeri ölçek güvenirliğini göstermektedir (Yaratan, 2017: 245). Gerçekleştirilen güvenirlik analizi sonucunda Alpha değerinin 0,685 olarak tespit edilmiş olup; ölçeğin oldukça güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma Katılımcılarının Demografik Özellikleri

Araştırma kapsamında elde edilen veriler içerisinde yer alan demografik bilgiler tablolaştırılmıştır. Katılımcıların demografik özellikleri aşağıdaki gibidir;

Tablo 1: Araştırma Katılımcılarının Demografik Özellikleri Tablosu

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Erkek	198	61,1
Kadın	126	38,9
Toplam	324	100
Yaş Aralığı	Frekans (f)	Yüzde (%)
18-24	135	41,7
25-34	153	42,2
35-44	18	5,6
45-54	12	3,7
55 ve üzeri	6	1,9
Toplam	324	100
Öğrenim Düzeyi	Frekans (f)	Yüzde (%)
İlköğretim	32	3,7
Lise	42	13
Üniversite	211	71,3
Lisansüstü	39	12
Toplam	324	100
Gelir Düzeyi	Frekans (f)	Yüzde (%)
1600 ve altı	111	31,3
1601-3000	138	42,6
3001-4000	36	11,1
4001-5000	15	4,6
5001 ve üstü	24	7,4
Toplam	324	100

Araştırmaya katılımcılarına siyasi parti gençlik organizasyonlarına katılım yılı sorulmuştur ve siyasi parti organizasyonlarında bulunma yılları tespit edilmiştir. Çoğunlukla yakın zamanlı yeni kabul edilebilecek zamanlarda üyeliklerin olduğu görülmüştür. İlgili bulgular tablolaştırılmıştır.

Tablo 2: Katılımcılarına Siyasi Parti Gençlik Organizasyonlarına Katılım Yılı Tablosu

Katılım Yılı	Sayı (n)	Yüzde (%)
--------------	----------	-----------

0-1 yıl	237	73,1
2-3 yıl	48	14,8
3-4 yıl	18	5,6
5 yıl ve üzeri	21	6,5

Araştırma katılımcıların hangi siyasi parti gençlik organizasyonuna üye oldukları sorulmuştur. Araştırma katılımcılarının siyasi partilerle ilgili olarak sorulan sorulara çekimser cevap verme eğiliminden hareketle DİĞER şikkında bir yığılma gözlenmiş. Partilerin dağılımları tablolaştırılmıştır.

Tablo 3: Katılımcıların Üye Oldukları Siyasi Parti Gençlik Organizasyonları Tablosu

P. Örgüt Adı	Sayı (n)	Yüzde (%)
AKP	89	27,5
CHP	79	24,4
MHP	69	21,3
DİĞER	87	26,9
TOPLAM	324	100

Katılımcıların NKE-16 ölçeğinde yer alan ifadelerle vermiş olduğu yanıtlar aşağıda sıralanmıştır.

Tablo 4: NKE-16 Ölçeğine Gelen Yanıtların Tablosu

Üstünlük Boyutu	Sayı	Yüzde
İnsanlar bana iltifat ettiklerinde bazen utanırım	204	63
İyi biri olduğumu biliyorum, çünkü herkes böyle söyler.	120	37
Toplam	324	100
Pek çok insandan ne daha iyi ne de daha kötüyüm.	246	75,9
Özel biri olduğumu düşünüyorum	78	24,1
Toplam	324	100
Herkes gibi biriyim.	246	75,9
Sıra dışı biriyim.	78	24,1
Teshircilik Boyutu		
Kalabalık içinde herkesten biri olmayı tercih ederim.	225	69,4
İlgi merkezi olmayı severim	99	30,6
Toplam	324	100
Gösterişten kaçınırım.	249	75,9
Genellikle fırsatını bulduğumda şov yaparım.	75	24,1
Toplam	324	100
İlgi merkezi olmaktan hoşlanırım.	129	39,8
İlgi merkezi olmak beni rahatsız eder.	195	60,2
Kendine Yeterlik		
Her zaman ne yaptığımı bilirim.	108	66,7
Bazen yaptığım şeyden emin değilimdir.	216	33,3
Toplam	324	100
Önemli bir insan olacağım.	57	17,6
Başarılı olmayı umuyorum	267	82,14
Toplam	324	100
Kendi kendime yeterim.	75	23,1
Başkalarından öğrenebileceğim çok şey var.	249	76,9
Sömürücülük Boyutu		
İnsanları kolayca manipüle ederim.	39	12
İnsanları manipüle ettiğimi fark ettiğimde rahatsız olurum.	285	88
Toplam	324	100
Bazen iyi hikâye anlatırım	276	85,2
Herkes hikayelerimi dinlemekten hoşlanır.	48	14,8
Toplam	324	100
İnsanlar söylediklerimin bazılarına inanır.	53	16,4
İnsanları istediğim her şeye inandırabilirim.	271	83,6
Otorite Boyutu		
İnsanlar üzerinde otorite kurmaktan hoşlanırım.	195	60,2
Emirlere uymaktan rahatsız olmam.	129	39,8
Toplam	324	100
Otorite olmanın benim için pek bir anlamı yoktur.	252	77,2
İnsanlar daima otoritemi kabul ediyor görünürler.	72	22,8
Hak İddia Etme Boyutu		
Layık olduğum saygıyı elde etme konusunda ısrarcıyım.	69	21,3
Hak ettiğim saygıyı genellikle görürüm.	255	78,7
Toplam	324	100
İnsanlardan çok şey beklerim.	33	10,2

Başkaları için bir şeyler yapmaktan hoşlanırım.	291	89,8
Toplam	324	100

Araştırmanın ilk hipotezi; “Siyasi parti gençlik organizasyonlarında bireysel narsizm eğilimi görülmektedir.” olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda gerçekleştirilen tanımlayıcı analize göre herhangi bir parti ayrımı gözetmeksizin toplam ortalama narsizm skoru 4,78 olarak saptanmıştır. NKE-16’ya göre toplam bireysel narsizm skoru en fazla 16 olarak kısıtlanmıştır. Birinci hipotezde test edildiği üzere araştırma katılımcılarının narsizm düzeyinin düşük düzeyde bir eğilim gösterdiği tespit edilmiştir (4,78). Gerçekleştirilen tanımlayıcı analiz aşağıda tablo olarak aktarılmaktadır, tabloda toplam narsizm skoruyla birlikte söz konusu narsizm puanının, narsizmin hangi alt boyutundan geldiği de tablo da görülebilmektedir. Buna göre H1, “Siyasi parti gençlik organizasyonlarında bireysel narsizm eğilimi görülmektedir.” hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 5: Bireysel Narsizm ve Alt Boyutları Tanımlayıcı Analiz Tablosu

	Maximum	Minimum	Ortalama	Standart S.
Toplam Narsizm	14	1	4,78	2,41
Üstünlük	3	0	1,07	0,84
Teşhircilik	3	0	0,71	0,85
Kendine Y.	3	0	0,56	0,82
Sömürücülük	3	1	1,41	0,48
Hak İddia E.	2	0	0,41	0,55
Otorite	2	0	0,62	0,71

Araştırmanın ikinci hipotezi “Siyasi parti gençlik organizasyonlarına üye olan bireyler, partiler bazında bireysel narsizm düzeyleri açısından farklılık göstermektedir.” olarak belirlenmiştir. H2 hipotezini test etmek amacıyla araştırma katılımcılardan elde edilen verilerle tek yönlü ANOVA testi gerçekleştirilmiştir. Tek yönlü ANOVA analizi sonucunda Kocaeli ve Sakarya şehirleri çerçevesinde MHP siyasi parti gençlik organizasyonlarına üye bireylerde diğer partilere üye bireylere göre bireysel narsizm ve alt boyutları düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir (p:0,004).

Aşağıda aktarılan ANOVA tablosu incelendiğinde anlamlılık düzeyinin p: 0,004 olduğu görülmektedir. Buna göre; Siyasi parti gençlik organizasyonlarına üye olan bireyler, partiler bazında bireysel narsizm düzeyleri açısından farklılık göstermektedir hipotezi kabul edilmiştir. Tabloda siyasi parti gençlik organizasyonuna üye bireylerin ortalama narsizm puanları incelendiğinde diğerlerinden farklı olarak MHP gençlik organizasyonuna üye bireylerin bireysel narsizm skoru 5,68 olarak saptanmıştır.

Tablo 6: Bireysel Narsizm Anova Tablosu

Levene Testi	Df1	Df2	Sig.
1,605	3	319	,364

Parti	N	Ort.	Std. Sapma	F	df	p	Scheffe Testi (MHP)	
							p	Ort. Fark
AKP	88	4,32	2,64	4,53	3	0,004	0,06	1,35
CHP	79	4,67	2,30				0,085	1,01
MHP	69	5,68	2,37					
DİĞER	87	4,64	2,12				0,063	1,03

MHP gençlik organizasyonunda diğer parti üyelerine görece anlamlı derece farklı bireysel narsizm skoru saptanmıştır. Aşağıda yer alan çapraz tabloda bireysel narsizm puanındaki anlamlı farklılığın hangi alt boyuttan kaynaklandığı görülebilmektedir. Buna göre; teşhircilik, üstünlük, otorite boyutları haricinde hak iddia etme, sömürücülük ve kendine yeterlik alt boyutlarında diğer partilere nazaran MHP gençlik organizasyonuna üye bireylerde bireysel narsizm skoru bağlamında yükseklik görülmektedir.

Tablo 7: Bireysel Narsizm Alt Boyutlar Anova Tablosu

B.Narsizm Alt Boyut	Siyasi Parti	N	Ort.	Std.Sapma	Ort.Std.Hatası	F	p
Otorite	AKP	88	,307	,532	,0561	0,84	,471
	CHP	79	,304	,462	,0525		
	MHP	69	,301	,551	,0667		
	DİĞER	87	,412	,627	,0667		
K.Yeterlik	AKP	88	,352	,54751	,05836	4,30	,005
	CHP	79	,620	,73909	,08315		
	MHP	69	,739	,79802	,09607		
	DİĞER	87	,586	,72420	,07764		
Üstünlük	AKP	88	1,02	,78751	,08395	1,07	,359
	CHP	79	,848	,81789	,09202		
	MHP	69	1,02	,80387	,09677		
	DİĞER	87	1,03	,70626	,07572		
Teşhircilik	AKP	88	1,3409	,69293	,07387	,810	,489
	CHP	79	1,4051	,77656	,08737		
	MHP	69	1,5217	,79721	,09597		
	DİĞER	87	1,4023	,65521	,07025		
Sömürücülük	AKP	88	,9886	1,02267	,10902	7,91	,000
	CHP	79	1,1772	,84367	,09492		
	MHP	69	1,4783	1,06562	,12829		
	DİĞER	87	,7586	,86220	,09244		
H. iddia etme	AKP	88	,3182	,59780	,06373	4,13	,007
	CHP	79	,3165	,54407	,06121		
	MHP	69	,6087	,64665	,07785		
	DİĞER	87	,4483	,56566	,06064		

SONUÇ

Çalışmada siyasi partilerin gençlik organizasyonları üyelerinin bireysel narsizm eğilimlerine dönük bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kullanılan ölçek ifadelerinde cevapların homojen dağıldığı görülmektedir. Araştırma katılımcıları soruları ve ifadeleri doğru şekilde algılamış ve yorumlarını yapabilmişlerdir. Araştırma sonucunda Sakarya ve Kocaeli illerinde siyasi parti gençlik organizasyonları üyelerinin ortalama bireysel narsizm puanı 4,78 olarak saptanmıştır. Herhangi bir parti özelinde değerlendirilmeyen bu genel puan bağlamında siyasi parti gençlik organizasyonlarında düşük seviyede bir bireysel narsizm görülmektedir. Araştırmada bireysel narsizm puanı alt boyutlar özelinde değerlendirildiğinde çoğunlukla; sömürücülük, üstünlük ve teşhircilik alt boyutları öne çıkmaktadır. Teşhircilik; dürtüleri kontrol edememe, dışa dönüklük ve heyecan arayışında olmak anlamındadır. Sömürücülük alt boyutuyla; düşmanlık, isyankârlık, diğer bireylere karşı hoşgörü göstermeme, üstünlük boyutuyla ise diğerlerini aşağıda görmek olarak aktarılmaktadır. Katılımcıların arasında 8 üye 14 tam puan alarak çok yüksek düzeyde bireysel narsizm eğilimi göstermiştir. Siyasi parti gençlik organizasyonlarında bireysel narsizm eğilimlerinin görülmesi; karar mekanizmalarında ve organizasyon içerisinde bireyleri olumsuz etkileyebilecek problemlere sebebiyet verme potansiyeline haizdir.

Bireysel narsizm eğilimi bağlamında siyasi partiler ayrımı yapılarak organizasyona üye bireylerin bireysel narsizm puanlarındaki farklılıklar incelenmiştir. Buna göre örneklem içerisinde en yüksek puanı MHP gençlik organizasyonu üyelerinin aldığı saptanmıştır; analizler sonucunda bireysel narsizm puanı 5,68 olarak tespit edilmiştir. İlgili puana sebebiyet veren bireysel narsizm alt boyutları; sömürücülük, hak iddia etme ve kendine yeterlik olarak belirlenmiş, partilerin gençlik organizasyonlarında bireysel narsizm eğilimleri noktasında farklılıkların olabileceği sonucuna varılmıştır.

Bireysel narsizm eğiliminin görüldüğü organizasyonlarla bağlantılı diğer örgütler ve gruplar arasında özellikle siyasi partiler gibi kitleleri harekete geçirebilecek bir sahada narsizmin organizasyonlara sirayet etmesi konuyu bir sorunsala dönüştürebilir. Bireysel narsizm konusunun çeşitli sektörler ve sahalarda araştırılması, toplumsal faydanın sağlanması ve problemlerin önlenmesi yönüyle önem teşkil etmektedir. Araştırmanın ulusal ölçekte derinleştirilerek çalışılması hem organizasyonlar hem Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşamını sürdüren her bir fert için değerlidir. Siyasi saha Türkiye'de kitleleri harekete geçirebilme potansiyeliyle popüler bir alan görünümündedir. Siyasi partilerin en önemli organizasyonlarından sayılan gençlik organizasyonlarında gerçekleştirilen araştırmanın geniş katılımcı ve kapsamda araştırılması sosyal bilimler alanında çalışan araştırmacılar için bir sorumluluk, siyasi partiler özelinde ise bir görev olarak kabul edilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Ak Parti, (2016). *AK Parti Tüzüğü*. <https://www.akparti.org.tr/site/ak-parti/parti-tuzugu> adresinden elde edildi.

- Akhtar, S. (1989). Narcissistic Personality Disorder Descriptive Feature and Differential Diagnosis. *PsychiatrClin North*, (12), 23.
- Ames, D.R., Rose, P., Anderson, C.P. (2006). The NPI-16 as a Short Measure of Narcissism. *Journal of Research in Personality*, 40, 440-450.
- Ames, D.R., Rose, P., Anderson, C.P. (2006). The NPI-16 as a Short Measure of Narcissism. *Journal of Research in Personality*, 40, 440-450.
- Atay, S. (2010). *Çalışan Narsist: Örgütler, Liderler, Yöneticiler ve Astlar*. İstanbul: Namar Yayınları.
- Baykal, D. (1970). *Siyasal Katılma, Bir Davranış İncelemesi*, Ankara: Sevinç Matbaası.
- Bolat, y., ülker, m., & demir, c. G. (2016). Kavramsal açıdan narsisizm ve eğitimde narsistik kişilik. *Journal of International Social Research*, 9(46).
- Boyraz, C. (2009). *Siyasi Partilerin Gençlik Teşkilatlarında Siyaset ve Demokratik Katılım*. İstanbul: TÜSES Yayınları.
- Chp, (2012). *CHP Gençlik Kolları Yönetmeliği*. http://www.chp.org.tr/wp-content/uploads/2012/06/7genclik_kollari_yonnetmeliği.pdf adresinden elde edildi.
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). Interpretation and application of factor analytic results. *Comrey AL, Lee HB. A first course in factor analysis*, 2, 1992.
- Çam, E. (2009). *Siyaset Bilimine Giriş*, İstanbul: Der Yayınları.
- Eddy, B. (2018). *Are Narcissists and Sociopaths Increasing?*. <https://www.psychologytoday.com/us/blog/5-types-people-who-can-ruin-your-life/201804/are-narcissists-and-sociopaths-increasing> adresinden elde edildi.
- Elliot, A. J., Trash, T. M. (2001). Narcissism and Motivation. *Psychological Inquiry*, 4(12), 217.
- Golec de zaval, A., Cichocka, A., Eidelsen, R. ve Jayawickreme, N. (2009), "Collective Narcissism and its Social Consequences", *Journal of Personality and Social Psychology*, 97, 1074-1096.
- Güngör, N. D., & Selçuk, F. Ü. (2015). NARSİSİSTİK KİŞİLİK ENVANTERİ (NKE-16) TÜRKÇE UYARLAMASI.
- İlkay, E. (2002). *Cerrahpaşa Psikiyatri Çalışmaları*. 4326, 56.
- Kemelgor, B. Ve Zurada, J. (2007). Who are the Difficult Employee Psychopathological Attributions of Their Co-workers. *Journal of Business & Economics Research*, 5(10), 47-62.
- Kernberg, O. (1975). *Durumlar ve Patolojik Narsisizm*. M. Atakay(Çev.) (1. Basım). İstanbul: Metis Yayınları.
- Kernberg, O. (1975). *Durumlar ve Patolojik Narsisizm*. M. Atakay(Çev.) (1. Basım). İstanbul: Metis Yayınları.
- MacDonald, P. (2014). Narcissism in the modern world. *Psychodynamic practice*, 20(2), 144-153.
- Masterson, J. (2006). *Narsistik ve Borderline Kişilik Bozuklukları*. B. Açıl(Çev.). İstanbul: İstanbul Litera Yayınları.
- Mhp, (2009). *MHP Parti Tüzüğü*. https://mhp.org.tr/usr_img/_mhp2007/kitaplar/mhp_parti_tuzugu_2009_opt.pdf adresinden elde edildi.
- Oğuz, T. (2016), "Çağdaş Narkisisoslar: Facebook Kullanım Alışkanlıkları ve Narsisizm: *Selçuk İletişim*, 9 (2), 51-68.
- Ozan, E., Kırkpınar, E. ve Aydın, İ. (2008). Narsistik Kişilik Bozukluğu Gelişim Süreçleri ve Yaşamı. *Rchp*, 2.
- Raskin, R. ve Howard, T. (1988). A Principal-Components Analysis of the Narcissistic Personality Inventory and Further Evidence of its Construct Validity. *Journal of Personality and Social Psychology*, (5), 54.
- Seward, S.K. (2007). *Are Narcissists Bad For Relationships or are Relationships Bad For Narcissists?: The Effect of Narcissism on Close Relationships*. Department of Psychology St. Francis Xavier University Narcissism And Relationships, Canada.
- Spencer, T. (2001). *Should We Call Them Human? Narcissistic Personality Disorder and Co-morbid Diagnoses*. Gale Encyclopedia Of Psychology. 2nd Ed. In Association With The Gale Group And Looksmart.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Experimental designs using ANOVA* (Vol. 724). Belmont, CA:

Thomson/Brooks/Cole.

Wallace, H. M. ve Baumeister, R. F. (2002). The Performance of Narcissists Rises and Falls With Perceived Opportunity For Glory. *Journal of Personality and Social Psychology*, 5(82), 831.

Yaratan, H. (2017). Sosyal bilimler için temel istatistik SPSS uygulamalı. *Ankara: Anı Yayıncılık*.

Yavuz, H. (2007). *Çalışanlarda Mobbing (Psikolojik Şiddet) Algısını Etkileyen Faktörler: SDÜ Tıp Fakültesi Üzerine Bir Araştırma*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta. (Tez referans no: 204863).